Lili Marleen

Vor der Kaserne
Vor dem großen Tor
Stand eine
Laterne
Und steht sie noch
davor
So woll'n wir uns da
wieder seh'n
Bei der Laterne wollen
wir steh'n
Wie einst Lili Marleen.

Unsere beide Schatten
Sah'n wie einer aus
Daß wir so lieb uns
hatten
Das sah man gleich
daraus
Und alle Leute soll'n es
seh'n
Wenn wir bei der
Laterne steh'n
Wie einst Lili Marleen.

Schon rief der Posten,
Sie blasen Zapfenstreich
Das kann drei Tage
kosten
Kam'rad, ich komm
sogleich
Da sagten wir
auf Wiedersehen
Wie gerne wollt ich mit
dir geh'n
Mit dir Lili Marleen.

Deine Schritte kennt
sie,
Deinen zieren Gang
Alle Abend brennt sie,
Doch mich vergaß sie
lang
Und sollte mir ein Leids
gescheh'n
Wer wird bei der
Laterne stehen
Mit dir Lili Marleen?

Aus dem stillen Raume,
Aus der Erde
Grund
Hebt mich wie im
Traume
Dein verliebter Mund
Wenn sich die späten
Nebel drehn
Werd' ich bei der
Laterne steh'n
Wie einst Lili Marleen.

At the barracks
compound,
By the entry way
There a lantern
I found
And if it stands
today
Then we'll see each
other again
Near that old lantern
we'll remain
As once Lili Marleen.

Both our shadows
meeting,
Melding into one
Our love was not
fleeting
And plain to
everyone,
Then all the people
shall behold
When we stand by that
lantern old
As once Lili Marleen.

Then the guard to me
says:
"There's tap call,
let's go.
This could cost you
three days.
Be there in half a mo'."
So that was when we
said farewell,
Tho' with you I would
rather dwell,
With you, Lili Marleen.

Well she knows your
foot steps,
Your own determined
gait.
Ev'ry evening waiting,
Me? A mem'ry
of late.
Should something e'er
happen to me,
Who will under the
lantern be,
With you Lili Marleen?

From my quiet
existence,
And from this
earthly pale,
Like a dream you
free me,
With your lips so hale.
When the night mists
swirl and churn,
Then to that lantern
I'll return,
As once Lili Marleen.

U vstupní brány
našich kasáren
lucerna právě
začala už plát
a pokud také dnes
svítí
já opět Tě zas
uvidím
zde svou Lili Marleen

Dva stíny prolnou
v jeden splývají
dny lásky naší
nepomíjejí
všchni pak spatří
pod lampou
tu stálou lásku
neměnnou
s krásnou Lili Marleen

Strážný povídá
potichu klepej
jinak tě vítá
katr ztemnělej,
s půlnocí musíš
tady být
tak loučím se,
já musím jít
sbohem Lili Marleen

Zná chůzi tvojí
kroky rozhodné
když nepřicházíš
večer uvadne.
Až jednou nepřijdu
tam víc
kdo pod lampou
ti zlíbá lic
krásná Lili Marleen

Od zemských strastí
až odpočinu
svobodně já snít
o tobě budu
S noční mlhou
se vrátím zpět
tam pod lampu,
kde byl náš svět
tenkrát s Lili Marleen.

Nepochybně nejoblíbenější píseň vojáků během II. světové války. Lili Marleen se stala neoficiální hymnou pěšáků obou válčících stran.

Původní německý text pochází z básně Píseň mladé hlídky z I. světové války od německého vojáka Hanse Leipa (narozen 22. 9. 1893 v Hamburku, zemřel 6. 6. 1983 ve Švýcarsku). Napsal tyto verše předtím, než odešel na ruskou frontu v roce 1915. Spojil v ní jméno své dívky Lili (dcera kupce), se jménem ošetřovatelky nazývané „Marleen", dívkou svého přítele, která se jednou, když byl na stráži, procházela v noční mlze.

Báseň byla vydaná v roce 1937 v jeho sbírce poezie. Tehdy upoutala pozornost Norberta Schultze (narozen 1911 v Braunschweigu, zemřel 17. 10. 2002), který ji v roce 1938 zhudebnil.

Schulze byl již bohatý a slavný, když napsal „Děvče pod lucernou", kterou očekával její milenec na kasárenské bráně. Jeho opery, filmové skladby, pochody a melodie na politické texty byly velmi úspěšné. V roce 1945 spojencům Schultze řekl, že již nechce skládat, ale opět po roce 1948 začal.

Píseň měla ale trnitou cestu. Ministr propagandy, Joseph Goebbels, ji neměl rád. Přál by si raději nějaký pochod. Zpěvačka Lale Andersenová jí nechtěla zpívat a v rozhlase jí nechtěli vysílat.

Předválečné nahrávky od Lale Andersenové se prodalo, do roku 1941, kdy jí rozhlas německých vojsk začal vysílat oddílům v Africe, pouze 700 kopií. Píseň byla tehdy v Německu zakázána pro její chmurnou náladu.

Poté co Němci začali okupovat Jugoslávii, byla zřízena rozhlasová stanice v Bělehradě, která odtud vysílala zprávy a propagandu africkým armádním sborům. Poručík Karl-Heinz Reintgen, ředitel rádia Bělehrad, měl přítele v afrických sborech, který měl tuto píseň rád. Vysílal verzi s Lale Andersenovou poprvé 18. srpna 1941. Generálu Rommelovi se píseň zalíbila a požádal rozhlas Bělehrad, aby ji začlenil do svých pravidelných vysílání. Píseň se brzy stala znělkou vysílání a byla hrána ve 21:55, když vysílání končilo. Jakmile byla vysílána rozhlasem, nemohl ji již nikdo zadržet. Spojenci také poslouchali německé rádio a Lili Marleen se stala brzy oblíbenou melodií vojáků na obou stranách, bez ohledu na jazyk.

Nesmírná popularita německé verze nutila spěchat s anglickou verzí, zvláště když britský hudební vydavatel J. J. Phillips jednou pokáral skupinu britských vojáků za zpěv v němčině. Jeden rozzlobený voják vykřikl: „Proč nenapíšete nějaký anglický text?". Phillips a britský textař Tommie Connor brzy mělt anglickou verzi. Anna Sheldonová ji nahrála a tím začala její popularita ve spojeneckých zemích. Vera Lynn ji zpívala na BBC pro spojenecká vojska a britská 9. armáda ji přijala jako svou píseň.

Byla zpívána ve válečných lazaretech a vyrývána přes frontu v obou směrech obrovskými tlampači spolu s propagandou.

Marlene Dietrichová, jak později vzpomínala, s mimořádným úspěchem vystupovala veřejně s Děvčetem pod lucernou v rozhlase a „tři dlouhé roky v severní Africe, na Sicilii, v Itálii, na Aljašce, Grónsku, Islandu a v Anglii".

Americká nahrávka, od anonymního sboru v roce 1944 udělila na žebříčky popularity a potom opět v roce 1968. Na německé žebříčky v roce 1981 a na japonské v roce 1986.

Píseň prý byla přeložena do více než 48 jazyků, včetně francouzštiny, ruštiny, italštiny a hebrejštiny. Velice si ji oblíbil Tito v Jugoslávii.

Lili Marleene je zcela jistě nejpopulárnější válečnou písní. Její téma snění o milované osobě je univerzální. Proč je píseň tak populární? Poslední slovo má Lale Andersenová: „Může vítr vysvětlit proč se stal bouřkou?"

Některé obálky Manetových děl

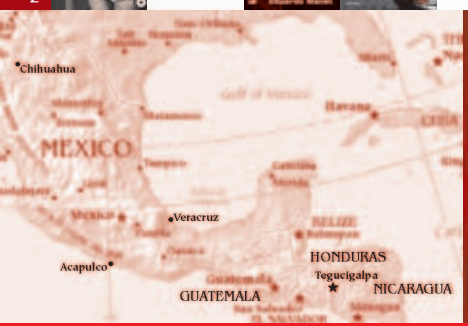

CHIHUAHUA, hlavní město stejnojmenného státu. Není příliš turisticky navštěvované, ale je příjemné probádat jeho skrytá zákoutí a strávit zde nějaký den. Město bylo založeno na počátku osmnáctého století.

Kostel Santa Eulália byl postaven částečně díky zvláštní dani ze stříbra, které se zde těžilo. Je bohatě vyzdoben a pochází z osmnáctého století. Trojitá kamenná hlavní loď dómu je příkladem zdejšího baroka, s četnými pozdějšími doplňky a změnami. Varhany byly dovezeny z Německa, zatímco sochy na přilehlé Plaza De Armas pocházejí z Itálie.

Na Plaza De Armas je Chihuahuaská radnice, ve které se vystavuje na odiv v zasedacím sále, údajně největší jednací stůl na světě.

Pět bloků odtud, kde ulice Juarez se setkává s ulicí Calle 5a je Museo Casa De Juarez. Tato budova sloužila jako státní palác během dvou let Francouzské invaze a byla Juarézovým oficiálním sídlem v roce 1864.

Ještě o dva bloky dále na severní straně Plaza Hidalgo, je stavba vládního paláce (Capitol) s freskami od Aarona Piña Mory zobrazujícími historii státu. Tato budova, původně klášter, potřebovala po požáru v roce 1940 podstatné opravy. Plaketa a oltář De La Patria ve středu patia označuje místo, kde byli popraveni v roce 1811 otec Miguel Hidalgo a jeho spolubojovníci za nezávislost – Allende, Aldama a Jimenez.

Na druhé straně Plaza je federální palác (postaven v začátku minulého století), který v sobě začleňuje podstaně starší věž. V ní byla vězeňská cela, ve které byl držen Hidalgo 98 dní před poravou o chlebu a vodě. Noc před exekucí napsal báseň na zeď, ve které děkuje stráži a správci za laskavost.

Oblastní muzeum (Quinta Gameros) na Calle 4a je jedním z velmi hezkých příkladů mexického Art-nouveau. Byla vystavěna v letech 1907-11 na objednávku Manuela Gamerose, důlního inženýra. Jsou v ní nyní archeologické a historické exponáty.

V Reforma 5 je Galerie moderního umění (Museo Da Arte Popular), moderní budova s ukázkami ze života a zvyků Taruhamarských indiánů.

Všechny cesty, ale nakonec skončí u domu Pancho Villy. Je to zvláštní, muzeum revoluce (Museo De La Revolución) v Calle 10 je nyní ve vlastnictví mexické armády! Villovo 50 pokojové sídlo bylo přebudováno na muzeum jeho vdovou, Luz Corral De Villa, která zde žila hrdě až do své smrti v roce 1981. Mnoho lidí ho stále pojmenovává jako Quinta Luz nebo La Casa De Villa. Nyní stojí v tiché poctě k „El Generalovi", jako ozvěna zvuků jeho bouřlivých shromáždění a divokých večírků. Dnes se návštěvníci shlukují na nádvoří a počítají díry po kulkách v jeho Dodgi .

Deutschland über alles

Tato píseň má významnou pozici především pro svůj text. Hudbu mistrovsky složil Franz Joseph Haydn. Chytlavá melodie volá sama po pompézním aranžmá a byla hojně využívána v armádě a při pochmurných událostech, jako jsou např. státní pohřby. Melodie pochází z Haydnova Kaiserquartett 2 Set, op76, No. 3, G major, který byl složen roku 1797. Haydn sám o něm řekl: „Hraji si tuto píseň každé ráno a často mi dává pocit pohody a klidu ve dnech nepokojů. Cítím jasnost, která přetrvává, zatímco ji hraji."

Když Haydn byl na své první cestě do Anglie byl velmi překvapen velebnou krásou anglické hymny (God Save the King). Po návratu do Rakouska složil císařskou hymnu (Kaiserhymne) pro Franze II, posledního císaře Svaté říše římské (již po staletích nefunkční) Gott erhalte Franz den Kaiser (Bůh ochraňuj císaře Františka), která byla poprvé hrána 12. února 1797. S různými textovými variantami sloužila jako Rakouská hymna do rozpadu Rakousko-Uherské monarchie v roce 1918 na konci I. světové války a opět v letech 1929-38 během anšlusu.

Text německé hymny byl složen na malém ostrově North Frisan v Helgolandu 26. srpna 1841. Helgoland byl pod anglickou nadvládou až do roku 1890, kdy byl s Německem vyměněn za ostrov Zanzibar. Skutečnost, že na Helgolandu se zrodila německá hymna je srozumitelná, když si uvědomíme, že angličané používali ostrov již po staletí jako tréninkový cíl pro ostřelování.

Německá federace byla složená z 39 suveréních a nezávislých států. Jejich význam a síla byly různé a tím i jejich politický vliv. Často se mezi nimi odehrávaly válečné konflikty. Např. za napoleonských válek některé státy byly v koalici s Napoleonem, zatímco jiné bojovaly proti francouzům. Většina silných států si poté uvědomila důležitost spojenectví. Jedním z představitelů byl i Hoffmann von Fallersleben, který své pocity vyjádřil textem.

V první verzi textu je obsažena důstojnost, kterou by mohlo sjednocené Německo mít. Ve druhé verzi jsou použity motivy středověkého pěvce a básníka Walthera von der Vogelweide (cca. 1170-1230), který se pokouší popsat povahu svého patriotismu. Ve třetí verzi je vyjádřen silný požadavek občanských práv a svobod pro všechny němce, jakož i touha po jednotě.

V současnosti je oficiálně používána pouze třetí verze textu. První verze nesmí být používána, protože by mohla vést ke konfliktům se sousedy Německa. Druhá verze je trochu banální, někteří ji přirovnávají spíše k hospodskému popěvku. Němci si dnes mohou blahopřát za kongeniální spojení hudby mistra Josepha Haydna a textaře Fallerslebena.

Rakouský skladatel Franz Joseph Haydn (31. 3. 1732-31. 5. 1809) je jedním z největších mistrů klasické hudby. Jeho chudoba skončila, když si jeho kompozic začala všímat vídeňská aristokracie. Stal se dirigentem prince Esterházyho, kterému sloužil 29 let. Obdžel rentu, cestoval a úzce se zpřátelil s Mozartem. Jejich vzájemný vztah ovlivnil i jejich skladby. Složil přes 100 symfonií, přes 80 smyčcových kvartetů, přes 50 sonát a další skladby. Dvě velká oratoria (Stvoření 1798, Roční doby 1801) napsal v pozdním věku.

August Heinrich Hoffmann (2. 4. 1798 - 19. 1. 1874) tituloval se von Fallersleben, což bylo míněno jako ironická hříčka namířená proti aristokracii. Sbíral lidové a dětské písně a byl zapáleným revolucionářem. Jeho kniha Nepolitické písně zapříčinila ztrátu jeho profesury v roce 1842 v Breslau (nyní Wroclaw) a politické stíhání, nezaměstnanost a dokonce vězení. Během Bismarkovy éry byl předmětem censury. Nemohl tedy vidět, co by se stalo s jeho Písní Němců, ve které presentoval své myšlenky o jednotě a svobodě Německa, ve kterém si lidé užívají práv a svobod.

Během 19. století byl velmi populární, ale nyní je téměř zapomenut. Jeho 200. výročí narození v roce 1998 stěží připoutalo pozornost a jeho knihy se již dlouho nevydávají. Jeho publikace obsahují práce o světských a náboženských písních a básních, grafologii a filologii.

Německo, Německo nade vše
nade vše na světě.
Ať navždy chrání a brání,
stojí bratrsky společně
od Maasu po Mernel
od Etsch po Belt.
Německo, Německo nade vše
nade vše na světě.

Německé ženy, německá
věrnost,
německé víno, německá píseň.
Nechť je zachováno na světě,
jeho stará a velká vážnost
ať nás inspiruje k vznešeným
skutkům
po celý náš život.
Německé ženy, německá
věrnost,
německé víno, německá píseň.

Jednotu a právo a svobodu
pro německou otčinu.
Usilujme o ně všichni.
Bratrsky se srdcem a rukama.
Jednota a právo a svoboda
jsou zárukou budoucnosti.
Rozkveť do nádhery štěstí
Rozkveť německá otčino.

Čtvrtý verš byl dopsán nacionalistickým básníkem někdy během Výmarské republiky (patrně Heinrichem Anackerem).

Německo, Německo nade vše,
i když nyní jsme v neštěstí.
Pouze v něm můžeme říci:
jestliže láska je pravá
a skutečná
má pokračovat její ozvuk
od generace ke generaci.
Německo, Německo nade vše
i když nyní jsme v neštěstí.

God Save the Queen

God save our gracious
Queen,
Long live our noble Queen,
God save the Queen!
Send her victorious,
Happy and Glorious,
Long to reign over us;
God save the Queen!

O Lord our God arise,
Scatter her enemies
And make them fall;
Confound their politics,
Frustrate their knavish
tricks,
On Thee our hopes we fix,
Oh, save us all!

Thy choicest gifts in store
On her be pleased to pour;
Long may she reign;
May she defend our laws,
And ever give us cause
To sing with heart and
voice,
God save the Queen!

Not in this land alone,
But be God's mercies
known,
From shore to shore!
Lord make the nations see,
That men should brothers
be,
And form one family,
The wide world over.

From every latent foe,
From the assassins blow,
God save the Queen!
O'er her thine arm extend,
For Britain's sake defend,
Our mother, prince, and fri-
end,
God save the Queen!

Lord grant that Marshal
Wade
May by thy mighty aid
Victory bring.
May he sedition hush,
And like a torrent rush,
Rebellious Scots to crush.
God save the King!

Bůh ochraňuj královnu

Bůh ochraňuj naši milostivou
královnu,
a dopřej dlouhý život její
Vznešenosti,
Bůh ochraňuj královnu!
Sešli jí vítězství,
Štěstí a slávu,
Ať dlouho vádne nám;
Bůh ochraňuj královnu!

Ó! Pán náš, Bůh, povstal,
aby rozptýlil její nepřátele,
a přivodil jim pád;
uvedl ve zmatek jejich
předáky,
zmařil jim darebácké úskoky,
Na Tobě naše naděje
upevníme,
Ó! Ochraňuj všechny z nás!

Máš nejvybranější dary
Štěstí se na Tebe vylévá;
Nechť dlouho panuješ;
a můžeš chránit naše práva,
A dej nám vždy důvod
abychom zpívali ze srdce
a hlasitě:
Bůh ochraňuj královnu!

V této zemi nikdy osamělý,
nýbrž Božímu milosrdenství
známý,
od pobřeží k pobřeží!
Pán učiní, že národy uvidí,
že lidé by si měli bratry být,
a rodinu vytvoří jedinou,
po celém světě rozlehlou.

Od všech nepřátel skrytých,
od úderů vrahů úkladných,
Bůh ochraňuj královnu!
Rozprostři nad ní ruku svou,
Pro její rodinu britskou,
Naši matku, prince a přítele,
Bůh ochraňuj královnu!

Pán zajisti, že maršál Wade
skrze tvou pomoc mocnou
vítězství přinese.
Může vzpouru umlčet,
a jako dravý proud žene,
vzpurné Skoty k drtivé
porážce.
Bůh ochraňuj krále!

Stručný děj opery **Tristan a Isolda** od Richarda Wagnera.

1. dějství: Ve stanu na mohutné lodi naříká krásná Isolda, kdysi nevěsta irského krále Morolda, nad svým osudem. V bojích jedné výpravy cornwallských vojů proti Irsku utkal se synovec krále Marka, Tristan s Moroldem a zabil ho. Hrot Moroldova meče však zůstal v ráně Tristana, který marně hledal uzdravení. Konečně se vydal k Isoldě, proslulé lékařským uměním a kouzly. Skryl se za jménem Tantris a předstíral šílenství. Isolda však podle úlomku meče a zbytku meče Moroldova poznala o koho jde. Pohlédnuvši však do očí nemocného, nemohla se mu pomstít, ruka s mečem ji klesla o ona Tristana uzdravila. Z vděčnosti pak přemluvil Tristan svého strýce, krále Marka, aby uzavřel s Irskem mír, ale pak se znovu vydal do Irska, aby Isoldu přivezl jako nevěstu králi Markovi. Isoldin hněv na Tristana roste, jak se loď blíží ke Cornwallským břehům. Chce se mu pomstít i za cenu vlastní smrti. Přikáže proto své družce Branganě, aby připravila číši jedu pro něho i pro ni. Neskrývá svůj úmysl ani svou zášť Tristanovi a on uznávaje, že těžce zasáhl do osudu Isoldina, dobrovolně bere číši a pije. Sotva však dopije svůj díl a sotva dopije Isolda, změní se jejich vzájemná nenávist v nesmírnou horoucí lásku, neboť Brangana omylem místo jedu namíchala nápoj lásky. Jako znamení vystupují Tristan a Isolda na Cornwallský břeh.

2. dějství: Isolda v noci netrpělivě vyčkává až ztichne hluk lovců, odjíždějících na lov z králem Markem. Konečně je klid a Isolda zhází pochodeň a dává tak znamení Tristanovi. Věrná Brangana je neštastná pro nebezpečí, do kterého se Isolda vrhá a vyčítá si, že její vinou vznikl ten šílený žár lásky mezi Isoldou a Tristanem. Nadarmo varuje Isoldu před Melotem, Tristanovým přítelem, který podle všech známek zrazuje Tristana králi. Zatím co se Tristan blíží odchazí Brangana na cimbuří na stráž a oba milenci po nekonečných vyznáních lásky se odhodlávají ke společné smrti. Sotva však se blíží ráno, vtrhne sem Melot s králem Markem a jeho družinou. Varování Kurvenalovo přišlo příliš pozdě. Melot se holedbá králi svou věrností a pravdivými zprávami. Těžce zkrušen vyčítá král Tristanovi jeho zradu, připomínaje mu své přátelství. Tristan, odhodlán k smrti, přesvědčuje se ještě, že Isolda ho bude následovat a naběhne na meč Melotův.

3. dějství: Těžce zraněného Tristana odvezl Kurvenal na hrad Kareol. Jen jediné by ho mohlo uzdravit: Isolda. Kurvenal ji očekává, neboť pro ni poslal do Cornwallu. Tu se vzbudí život v Tristanově těle a on, dosud toužící po smrti se při zprávě o Isoldině příjezdu vzchopí novou silou. Píseň pastýře je stále smutná a to znamená, že lod nepřijíždí. Konečně se pastýřova šalmaj ozve radostně, Isolda se objevuje. Tristan snaží se jí vyjít vstříc, klesá však mrtev. V tom přijíždí druhá loď a z ní vychází na hrad král Marek s Melotem a Branganou. Melot padne rukou Kurvenalovou, sám Kurvenal je těžce raněn dříve než se může vysvětlit, že král Marek přichází odpustit, dověděv se o tajemství nápoje a tím o nevině Tristana a Isoldy, je vše však marno. Láska Isoldina ji nedovoluje, aby přežila smrt milencovou. Umírá láskou.

Růže z Picardy

1916, hudba Haydn Wood,
text Frederick E. Weatherley,

Kde topolů je alej,
tam modré oči hledí v dál
a dívka v touze čeká,
až z bílé cesty zamává
a píseň tichem zazní
jako vítr ve větvích.
Tam chvěje se a poslouchá
svůj první malý lásky zpěv.

Růže se skví tam v Picardy
tiše se stříbrně orosí
růže zavoní v Picardy
není však žádná jako ty
Zmírají růže s podzimem
a naše cesty se rozdělí
jedna růže navždy mi zavoní
hluboko v srdci ji uchovám

A roky letí v dáli
a zahalují znamení
když držel ručky v dlaních
a hleděl s láskou do očí
své Růži pod topolem
v letech které minuly
v prvním malém zpěvu růží
je poslední píseň, co uslyší

Kde topolů je alej,
tam modré oči hledí v dál
a dívka v touze čeká,
až z bílé cesty zamává
a píseň tichem zazní
jako vítr ve větvích.
a chvěje se a poslouchá
svůj první malý lásky zpěv

Eduardo Manet – Otázka Moci

Zkrácený rozhovor z Le Matricule des Anges č. 23 (červen-červenec 1998)

Manet začínal ve šlépějích svého otce, novináře, v Havaně. Brzy odjel do Evropy studovat divadlo a kinematografii. Pracoval jako herec a mim vedle Jacquese Lecoqua. Na Kubu se vrátil po pádu Batistovy diktatury v r. 1959 na pozvání Castrovy vlády, aby vedl Národní divadlo. Kubu opouští opět v r. 1968, kdy do Prahy vjíždějí tanky. Usazuje se v Paříži.

Jak to, že od počátku píšete francouzsky?
Když jsem poprvé odešel do exilu, neměl jsem v úmyslu se na Kubu vrátit, a proto jsem začal psát nejprve v angličtině, potom v italštině a nakonec jsem zkusil jednu novelu francouzsky. Ta byla publikována, a proto jsem u ní zůstal. V latinské americe jsem proto pokládán za francouzského autora.

Změnilo by vaší tvorbu, kdyby jste psal španělsky?
Jedna kritička řekla, že ať píši jakýmkoliv jazykem, zůstávám stále latinskoamerickým autorem díky inspiraci. Důležitý je základ v dětství. Mým mateřským jazykem je stále španělština a stýkám se s Kubánci v exilu a se studenty, kteří přijíždějí do Francie. Mnozí z těch, co na Kubě zůstávají, sice nesouhlasí s režimem, ale chtějí vědět co bude po Castrově pádu a mají strach z ovládnutí Kuby američany.

Ztotožňujete se s nimi?
Ano. Castro je poslední dinosaurus, poslední politický diktátor. Ekonomika ovládá celou společnost. USA mají peníze a tedy i politickou moc. A to má vliv i na kulturu. Ve svých hrách také např. akcentuji tyto vlivy skrze jazyk, který je mnohdy totálně parazitován anglickými výrazy. Řeším v nich manipulaci a boj o moc. Narodil jsem se v zemi, která zná prakticky jenom diktaturu. Podle mne musí být divadlo politické. Považuji se za levicového autora. Dnes, žel politická myšlenka spíše odrazuje.

Ve vašich hrách jsou extrémně početné a přesné autorské poznámky. Jaké místo ponecháváte režisérovi?
V poznámkách dodávám svou vlastní vizi režie, ale režisér je může svobodně změnit. Je na režisérovi najít svou svobodu. Vycházím z dynamického divadla a pantomimy a poznámky mi umožňují vidět pohyb.

Maia Bouteillet

Eduardo Manet

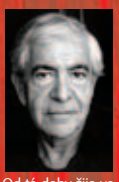

Navzdory Manetovým působivým úspěchům, které trvají již přes polovinu století, zůstává tento mimořádně talentovaný kubánsko-francouzský autor relativně neznámý. Má mnohostranný záběr dynamického dvojjazyčného spisovatele.

Dramatik a romanopisec, divadelní a filmový režisér se narodil roku 1930. Byl vůdčí osobností v kulturním dění Kuby i Francie. Působil jako součást kubánské komunistické elity až do rozchodu s ní v roce 1968 po sovětské invazi do Československa. Od té doby žije ve Francii. Jeho práce měly mezinárodní ohlas: byl nominován na cenu Goncourt, a byla mu udělena mimořádná cena Goncourt pro mladého autora. Jeho romány a hry byly přeloženy do jedenadvaceti jazyků. Nicméně Manetova práce, byla často přehlížena a to jak francouzskými tak americkohispánskými kritiky, pravděpodobně kvůli jeho ojedinělé pozici latinoameričana píšího ve francouzštině. Napsal sedm románů, všechny francouzsky, které přesto typicky zrcadlí kubánské zkušenosti. Svůj pohled zaostřuje na multikulturalismus, postmodernu, metadivadlo, a komedii.

Rozhovor uveřejněný 22. 4. 2003 na Network Damocles.

Co si myslíte o nedávném tvrdém zákroku proti 80 kubánským intelektuálům?
Vrátili jsme se k metodám používaným v úplných začátcích režimu. Rána byla masivní a surová a všechno se stalo velmi rychle, během několika dní. Obvinění stanuli před fraškovitými soudy, bez jakýchkoliv práv nebo možností obhajoby. Bylo to absurdní. Rozsudky byly rozhodnuty předem. Byli posláni do vězení na velmi dlouhou dobu, více než 20 let. To se již dlouho nestalo. Vždy byla příležitostná zatčení, ale orgány byly nuceny vynést rozsudky, které netrvaly nikdy víc než pět nebo šest let. Toto je velmi drsný krok zpět, což znamená, že režim se cítí být ohrožený.

Proč?
Tvrdý zákrok přichází na konci dlouhého procesu a je příznačný pro Castra. On vnímá svou dobu, příležitost, nechává věci dozrát, vždy používá prostředky represe ve správném okamžiku. A to se stalo přesně nyní.

Akce „Novinářů bez hranic" byla velmi důležitá, a proto se z nich stali nepřátelé režimu číslo jedna . Začalo to oceněním autorovi Raulu Riverovi v roce 1997. Který se stal symbolem a jako nezávislý novinář se začal objevovat, vyjadřoval se za sebe i za organizaci. Jeho vzor následovali nezávislí právníci, nezávislí ekonomové a nezávislí vydavatelé.

Současně se objevil, projekt Varela, který vedl občany k obhajobě demokratických změn ústavními prostředky. Projekt prostupoval zemí a zvláště katolickou hierarchií po papežově návštěvě Kuby. Shromaždilo se 11.000 podpisů.

Turistický průmysl sice vzrůstal, ale společenský život byl v úpadku. Prostituce se rozšiřovala všemi třídami společnosti. Vzrůstala pedofilie, užívání drog a na Kubě se vyráběly madarské pornografické filmy. Režim to použil jako záminku v roce 1999 pro to, aby podnikl rázná opatření proti malichemým kriminálníkům, pasákům, pedofilům a překupníkům drog. Byly ale také uděleny velmi těžké tresty za spolupráci s cizinci, nejvíce ze Spojených států.

Nové zákony ale měly malý užitek. Úder přišel později, nejprve v referendu, ve kterém obyvatelstvo, pečlivě organizováno „Výborem na obranu revoluce", hlasovalo masivně pro pokračování socialistické revoluce. Projekt Varela byl zavržen. Ale jeho obhájcové a další nezávislí aktivisté zůstali a byli otevřeně podporováni Americkou zájmovou sekcí v Havaně.

Irácká válka, která ve světě vyprovokovala silný odpor vůči americké politice, byla šancí uhasit toto odbojové hnutí.

Můžeme podniknout nějakou akci? Co můžeme udělat pro oběti represe?
Kubánská vláda je velmi citlivá na zahraniční tlak. Cukrovarnictví se zhroutilo a hlavní hospodářské zdroje země pochází z peněz dvou milionů kubánců žijících v cizině, kteří posílají prostředky svým příbuzným a z turistického průmyslu, což je luxusní turistika na okraji kubánské společnosti. V loňském roce přijelo 150.000 amerických turistů na Kubu a předpokládá se půlmilionu za tento rok. Udělaly se velké investice v prvotřídních zařízeních. Represe je ale pro tento sektor antiproduktivní, protože může zakalit představu turistů o zemi. Proto lidé musí zahájit akci. Petice podepsaná vůdčími veřejnými osobnostmi již obíhá ve Španělsku a ve Francii.

Castro, nesrozumitelný v Evropě a dokonce ve Spojených státech, má velikou podporu mnoha přátel. Hodně zemí má kulturní, politická a obchodní spojení s Kubou. Občané si musí situaci uvědomit. Když mlčí nebo se dívají stranou, jsou ve spolku s touto represí. Dvojstranné výměnné dohody musí být zrušeny a celá pomoc režimu musí být zastavena. Hrozný zákon z roku 1999 musí být zrušen a všichni intelektuálové na Kubě musí být propuštěni z vězení.

DST Říčany ve spolupráci s Městským kulturním střediskem uvádí v české premiéře hru kubánského exilového autora

Eduardo Manet

Lady Strass

režie	Karel Purkar
Mrs. Eliana Parkingtonová-Simpsonová	Jitka Kulhanová
Bertrand Le Brun	Petr Dušek / Jaroslav Janus
Manuel Sierra	Jan Pospíšil
scéna	Karel Purkar
světla	Pavel Rezek
zvuk	Emil Staněk
kostýmy	Helena Dušková Martina Fikáčková
zvuková a hudební spolupráce	Eva Zámečníková, Pavel Kadlec, Jan Pospíšil

© Jan Pospíšil

Smoke Gets in Your Eyes

Hudba Jerome Kern, text Otto Harbach pro muzikál „Robertа" z roku 1933, nahrávka skupiny The Platters se umístila v hitparádě v roce 1959 na prvním místě.

They said me how I knew,
My true love was true,
I of course replied, something here inside,
Can not be denied.

All who love are blind,
When you hear's on fire, you must realize,
Smoke gets in your eyes.

So I chatted them, and I gaily laughed,
To think they would doubt our love,
And yet today, my love has gone away,
I am without my love.

Now laughing friends deride,
Tears I cannot hide,
So I smile and say, when a lovely flame dies,
Smoke gets in your eyes.

Smoke gets in your eyes.

Kouř tě stoupá v zrak

Tiší se, jak to vím,
že láska je pryč,
já jistě odpovím, což vnutí mám,
co nemohu zapřít.

Křičí, dny přijdou,
kdy slepá láska tvá,
spálí srdce tvé na troud,
pozdě zjistíš, že
kouř tě stoupá v zrak.

Však můj smích se jemně ozývá,
nad pochybností stálou.
Nikdo z vás dnes nevi, že jsem sám,
láska je minulou.

Přetiše se smějí,
když slzy neskrývám.
Když plamen pohasnul,
pouze odpovím,
kouř mi stoupá v zrak,

kouř mi stoupá v zrak.

Dolores Del Rio se narodila jako Dolores Martínez Asunsolo y Lopez Negrete v Durangu v Mexiku. Byla první mexickou filmovou hvězdou, která dosáhla mezinárodního věhlasu a získala ve dvacátých letech minulého století ohromné úspěchy v Hollywoodu.

Dolores vyrůstala v aristokratické rodině, která během revoluce ztratila veškerý majetek. Odešla do Mexico City, kde se provdala za Jaime Del Rio, společně emigrovali do USA, do Hollywoodu, aby zde udělali filmovou kariéru.

Začala filmem Joanna z roku 1925, který znamenal velký průlom. Od té doby byla nazývána ženským Rudolphem Valentinem a hrála v několika velmi úspěšných filmech jako např. „Pals First" (26), „What Price Glory" (Cena slávy) (26), „Resurrection" (Vzkříšení) (27), „The Loves of Carmen" (Lásky Carmen) (27), **„Ramona"** (28) a „Revenge" (Odplata) (28). Spolupracovala s velkými režiséry jako byli John Ford a King Vidor. Jejím spolužákem byl Henry Fonda, Fred Astaire, Orson Welles (s kterým měla skandální vztah) a Elvis Presley. Byla zvolena časopisem Photoplay v roce 1933 jako „žena s nejlepší postavou v Hollywoodu." Přišla za nejexotičtější a nejaristokratičtější krásku ve filmu.

Na vrcholu kariéry ji zasáhl zvukový film, který znamenal prudký zlom, protože odhalil její silný cizí přízvuk. Nadále se objevovala v nenáročných mikzorozpočtových filmech – „Girl of the Rio" (Dívka z Ria) (32), „Bird of Paradise" (Pták ráje) (32), „Madame DuBarry" (34), „I Live for Love" (Žiji pro lásku) (35), „Accused" (Obviněná) (36), „Lancer Spy" (37), „Ali baba Goes to Town" (Ali Baba jde do města) (37) and "The Man from Dakota" (Muž z Dakoty) (40).

Po filmu „Journey into Fear" (Cesta strachem) (42) se vrátila do Mexika. Zde byla obsazena režisérem Emilienem Fernandezem do filmu „For silvestre" (43) a to bylo rozhodující pro její další život. Aktorka ji bylo již 37, stala se v Mexiku hvězdou první velikosti. Společně s Gabriele Figueroa, Mauricieem Magdeleenem a Federem Armendarizem formovali tzv. „zlatou éru" Mexického filmu.

V následujících filmech „Maria Candelaria" (44), „Las abandonadas" (45), „Bugambilia" (45) a „La otra" (Dále) (46) se stala prototypem mexické krásky.

její kariéra se během 50. let zhroutila. Spolupracovala ve filmech „Deseada" (51), „Senora ama" (54), „Torero" (57), „La cucaracha" (58), „Cinerenne Aurrum" (64), „Rio Blanco" (67), „C'era una volta" (67) a „The Children of Sanchez" (78), po kterém se ztratila z filmového průmyslu.

Dolores del Rio byla mezi jinými vdaná za známého producenta Cecilia Gibbonse. Manželství se rozpadlo v roce 1941 v důsledku romance mezi Dolores a Orsonem Wellesem.

Další její filmy: High Steppers (26) The Whole Town's Talking (26) The Gateway of the Moon (28) The Trail of '98 (28) No Other Woman (28) The Red Dance (28) Evangeline (29) The Bad One (30) Flying Down to Rio (33) Wonder Bar (34) In Caliente (35) The Widow from Monte Carlo (35) The Devil's Playground (37) International Settlement (38) La selva de fuego (45) The Fugitive (47) Historia de una mala mujer (48) Mis cinco hijos (48) La malquerida (49) La casa chica (49) Doña Perfecta (50) Reporaje (53) El nino y la niebla (53) Seine „Schiltz Playhouse of Stars: Old Spanish Custom" (57) Adonde van nuestros hijos? (58) Fleaming Star (60) El pecado de una madre (60) The Man Who Bought Paradise (65) La dama del alba (65) Casa de mujeres (66) Serie „I Spy: Return to Glory" (66) Serie „Branded: The Ghost of Mhinetta" (66) El hijo de todas (67) Serie „Marcus Welby, M.D.: The Legacy" (70) Mexico de mis amores (77)